

REPUBLIKA E KOSOVËS / REPUBLIKA KOSOVA / REPUBLIC OF KOSOVA

**ZYRA KOMBËTARE E AUDITIMIT
NACIONALNA KANCELARIJA REVIZIJE
NATIONAL AUDIT OFFICE**

Nr. i Dokumentit: 22.6.1-2016-08

**RAPORTI I AUDITIMIT
PËR RAPORTIN FINANCIAR VJETOR TË KOMUNËS SË PEJËS
PËR VITIN E PËRFUNDUAR MË 31 DHJETOR 2016**

Prishtinë, qershor 2017

Zyra Kombëtare e Auditimit e Republikës së Kosovës është institucioni më i lartë i kontrollit ekonomik e financiar, i cili me Kushtetutën dhe ligjet e vendit gëzon pavarësi funksionale, financiare dhe operative. Zyra e Kombëtare e Auditimit kryen auditime të rregullsisë dhe të performancës dhe për punën e vet i jep llogari Kuvendit të Kosovës.

Misioni ynë është që të kontribuojmë në menaxhimin e shëndoshë financiar në administratën publike. Ne kryejmë auditime në përputhje me standardet e njohura ndërkombëtare të auditimit në sektorin publik si dhe me praktikën e mira evropiane.

Raportet e Zyrës Kombëtare të Auditimit promovojnë drejtpërsëdrejti llogaridhënien e institucioneve publike pasi që ato ofrojnë bazë të qëndrueshme për të kërkuar llogari nga menaxherët e çdo organizate buxhetore. Në këtë mënyrë ne rrisim besimin në shpenzimin e fondeve publike dhe luajmë një rol aktiv në sigurimin e interesit të taksapaguesve dhe të palëve tjera të interesit në rritjen e përgjegjësisë publike.

Auditori i Përgjithshëm ka vendosur në lidhje me opinionin e auditimit për Pasqyrat Financiare Vjetore të Komunës së Pejës, në konsultim me Ndihmës Auditorin e Përgjithshëm Qerkin Morina, i cili e ka mbikëqyrur auditimin.

Raporti dhe opinionin i lëshuar janë rezultat i auditimit të kryer nga *Edon Kabashi* (udhëheqës i ekipit), *Pleurat Isufi* dhe *Mehmet Kurti*, nën menaxhimin e Udhëheqësit të Departamentit të auditimit Astrit Bllaca.

TABELA E PËRMBAJTJES

Përmbledhje e përgjithshme	4
1 Pasqyrat financiare vjetore dhe obligimet e tjera për raportimin e jashtëm	7
2 Qeverisja.....	11
3 Menaxhimi financiar dhe kontrolli	17
Shtojca I: Qasja dhe metodologjia e auditimit	28
Shtojca II: Shpjegim i llojeve të ndryshme të opinioneve të aplikuara nga ZKA.....	29
Shtojca III: Progresi në zbatimin e rekomandimeve të vitit paraprak	32
Shtojca IV: Letërkonfirmimi	37

Përmbledhje e përgjithshme

Hyrje

Ky Raport përmbledhë çështjet kryesore që dalin nga auditimi i Raportit Financiar Vjetor të Komunës së Pejës për vitin 2016, i cili e përcakton Opinionin e dhënë nga Auditori i Përgjithshëm. Ekzaminimi i pasqyrave financiare për vitin 2016 është kryer në përputhje me Standardet Ndërkombëtare të Auditimit të Institucioneve Supreme të Auditimit. Qasja jonë ka përfshirë testet dhe procedurat, të cilat ishin të nevojshme për të arritur në një opinion lidhur me pasqyrat financiare. Qasja e aplikuar e auditimit është paraqitur në Planin e Jashtëm të Auditimit¹, të datës 19.10.2016.

(Më gjerësisht, shih Shtojcën 1)

Niveli i punës së kryer nga Zyra e Kombëtare e Auditimit për të përfunduar auditimin për vitin 2016 pasqyron drejtpërsëdrejti cilësinë e kontrollit të brendshëm të zbatuar nga menaxhmenti i komunës.

Opinion i Auditorit të Përgjithshëm

Opinion i pamodifikuar me theksim të çështjes

Sipas opinionit tonë, pasqyrat financiare vjetore prezantojnë një pamje të drejtë dhe të vërtetë në të gjitha aspektet materiale

Theksimi i çështjes

Si theksim i çështjes dëshirojmë të tërheqim vëmendjen tuaj për faktin se pasuritë e komunës ishin nënvlerësuar për 5,254,200€, si dhe llogaritë e arkëtueshme për tatim në pronë ishin mbivlerësuar për 545,629€, ndërsa ato nga ushtrimi i veprimtarisë afariste i subjekteve ekonomike ishin nënvlerësuar për 209,520€.

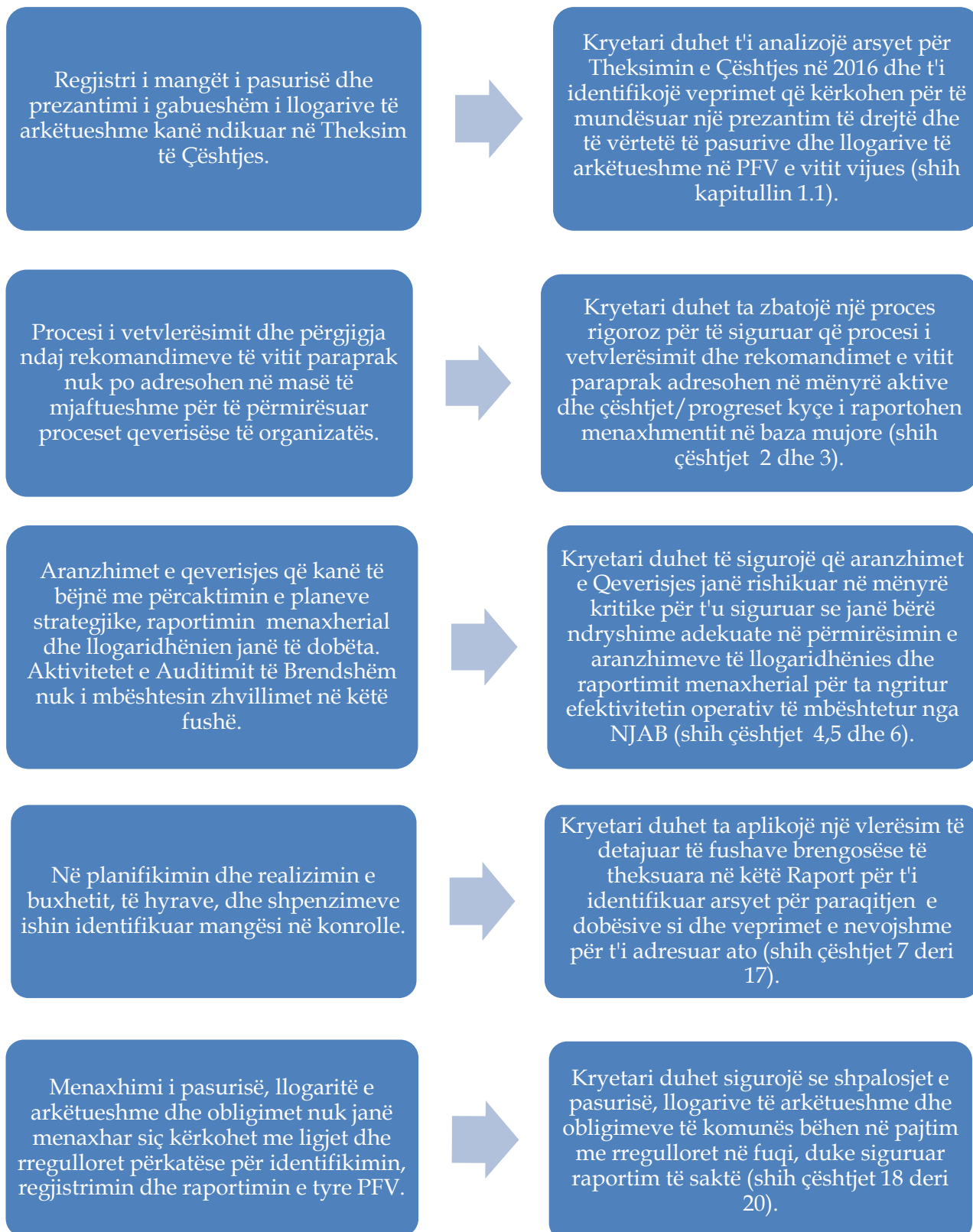
Për më gjerësisht, shih Pjesën 1.1 të këtij Raporti.

Shtojca II, shpjegon llojet e ndryshme të opinioneve të aplikuara nga Zyra Kombëtare e Auditimit.

¹ Termi “Plani i Jashtëm i Auditimit” është zëvendësim i termit “Memorandumi i Planifikimi të Auditimit”

Dëshirojmë të falënderojmë Kryetarin e Komunës dhe stafin e tij për bashkëpunim gjatë procesit të auditimit.

Konkluzionet dhe rekomandimet kryesore

Përgjigja e Kryetarit të Komunës

Kryetari i Komunës ka marrë në konsideratë dhe është pajtuar me të gjeturat e detajuara dhe konkluzionet e auditimit, si dhe është zotuar se do t'i adresojë të gjitha rekomandimet e dhëna. Më tutje Kryetari i Komunës është zotuar që:

- ta shqyrtoj Raportin e auditimit në Asamblenë Komunale; dhe
- deri në fund të muajit janar 2018, ta diskutoj në Asamblenë Komunale progresin lidhur me zbatimin e Planit të Veprimit për rekomandimet e auditimit, para se PFV 2017 të jenë dorëzuar në Ministrinë e Financave.

1 Pasqyrat financiare vjetore dhe obligimet e tjera për raportimin e jashtëm

Hyrje

Rishikimi ynë i Pasqyrave Financiare Vjetore (PFV) merr parasysh pajtueshmërinë me kornizën raportuese si dhe cilësinë dhe saktësinë e informacionit të prezantuar në PFV. Ne gjithashtu e marrim parasysh deklaratën e bërë nga Zyrtari Kryesor Administrativ dhe Zyrtari Kryesor Financiar, kur PFV-të dorëzohen në Ministrinë e Financave.

Deklarata për prezantimin e PFV-ve përfshinë një numër të pohimeve në lidhje me pajtueshmërinë me kornizën raportuese si dhe cilësinë e informacionit në kuadër të PFV-ve. Këto pohime kanë për qëllim t'i ofrojnë Qeverisë sigurinë se të gjitha informatat relevante u janë ofruar për të siguruar se mund të ndërmerret një auditim gjithëpërfshirës.

1.1 Opinioni i auditimit

Opinioni i pamodifikuar me theksim të çështjes

Kemi audituar PFV-të e Komunës së Pejës për vitin e përfunduar më 31 dhjetor 2016, të cilat përfshijnë pasqyrën e pranimeve dhe të pagesave në para të gatshme, pasqyrën e ekzekutimit të buxhetit, si dhe shënimet shpjeguese të pasqyrave financiare.

Sipas opinionit tonë Pasqyrat Financiare Vjetore për vitin e përfunduar më 31 dhjetor 2016, prezantojnë një pamje të drejtë dhe të vërtetë në të gjitha aspektet materiale, në përputhje me Standardet Ndërkombëtare të Kontabilitetit për Sektorin Publik (të kontabilitetit në para të gatshme), Ligjin nr. 03/L-048 për Menaxhimin e Financave Publike dhe Përgjegjësitë (me plotësime dhe ndryshime) dhe Rregulloren e MF, nr. 01/2017 për Raportim Vjetor Financiar nga Organizatat Buxhetore.

Baza për opinion

Ne kemi kryer auditimin në përputhje me Standardet Ndërkombëtare të Institucioneve Supreme të Auditimit (SNISA). Sipas këtyre standardeve, përgjegjësitë tona janë përshkruar më poshtë tek pjesa 'Përgjegjësitë e Auditorit për Auditimin e Pasqyrave Financiare'. Besojmë se dëshmitë e auditimit që kemi marrë janë të mjaftueshme dhe të duhura për sigurimin e bazës për opinion.

Theksimi i çështjes

Dëshirojmë të tërheqim vëmendjen tuaj për faktin se:

Pasuritë e përfituara gjatë vitit 2015, në pronësi të komunës me vlerë mbi 1,000€, nuk ishin regjistruar plotësisht në regjistrin kontabël të pasurive. Vlera e deklaruar nga komuna, e paregjistruar në SIMFK ishte 3,981,660€.

Për vitin 2016, gjatë testimit të pagesave për investime kapitale, kemi vërejtur që 42 pagesa në vlerë 1,272,540€, nuk ishin regjistruar në regjistrin e pasurisë (SIMFK). Po ashtu, Objekti i administratës së Komunës, objektet shkollore dhe objektet shëndetësore nuk janë të përfshira në regjistrin e pasurisë për arsye se nuk kanë vlerë financiare. Komuna nuk kishte bërë vlerësimin e këtyre pasurive nga ndonjë komision i vlerësimit.

Gjendja përfundimtare e llogarive të arkëtueshme për tatimin në pronë në PFV-të e vitit 2016 është paraqitur 8,963,320€, ndërsa vlera e llogarive të arkëtueshme sipas të dhënave të pranuar nga departamenti i tatimit në pronë Protax për vitin 2016 është 8,417,691€. Nga kjo del se llogaritë e arkëtueshme nga tatimi në pronë, në PFV janë mbivlerësuar për 545,629€.

Bazuar në ligjin për faljen e borxheve publike 05/L-043, komuna u ka falur borxhin subjekteve ekonomike për ushtrimin e veprimtarive ekonomike të ngarkuar nga vitet 2002-2008, me kushtin që ata të shlyejnë obligimet e tyre që i kanë ndaj komunës për vitet 2009-2012. Vlera e borxhit të falur për vitin 2016 ishte 209,520€. Ky ligj nuk parasheh faljen e borxheve për taksën e veprimtarisë biznesore. Kjo ka rezultuar edhe me nënvlerësimin e llogarive të arkëtueshme për të njëjtën vlerë.

Përgjegjësia e menaxhmentit dhe personave përgjegjës për qeverisje dhe PFV-të

Kryetari i Komunës së Pejës është përgjegjës për përgatitjen dhe prezantimin e drejtë të pasqyrave financiare sipas Standardeve Ndërkombëtare të Kontabilitetit në Sektorin Publik - Raportimi Financiar bazuar në Kontabilitetin e Parasë së Gatshme të modifikuar, si dhe për kontrolle të brendshme të cilat menaxhmenti i përcakton si të nevojshme për të mundësuar përgatitjen e pasqyrave financiare pa keq-deklarime materiale, të shkaktuara qoftë nga mashtrimi apo gabimi. Kjo përfshinë zbatimin e Ligjit nr. 03/L-048 për Menaxhimin e Financave Publike dhe Përgjegjësitë (me plotësime dhe ndryshime).

Kryetari i Komunës është përgjegjës për të siguruar mbikëqyrjen e procesit të raportimit financiar të Komunës.

Përgjegjësia e Auditorit të Përgjithshëm për auditimin e PFV-ve

Përgjegjësia jonë është që të shprehim një opinion për PFV në bazë të auditimit të kryer. Auditimi është kryer në përputhje me SNISA. Këto standarde kërkojnë që t'i përmbahemi kërkesave etike, të planifikojmë dhe të kryejmë auditimin për të marrë siguri të arsyeshme se pasqyrat financiare nuk përmbajnë keq-deklarime materiale.

Siguria e arsyeshme është një nivel i lartë i sigurisë, por nuk garanton se një auditim që kryhet në pajtim me SNISA-t do të zbulojë një keq-deklarim material kur ekziston. Keq-deklarimet mund të rrjedhin nga mashtrimi ose gabimi dhe konsiderohen materiale nëse, individualisht ose së bashku mund të ndikojnë në vendimet e marra mbi bazën e këtyre PFV-ve.

Auditimi përfshinë kryerjen e procedurave për të marrë dëshmi në lidhje me informatat financiare dhe shpalosjet në PFV. Procedurat e zgjedhura varen nga gjykimi i auditorit, duke përfshirë edhe vlerësimin e rreziqeve nga keq-deklarimet materiale në PFV, qoftë për shkak të mashtrimit apo gabimit. Gjatë vlerësimit të rrezikut, auditori merr në konsideratë kontrollin e brendshëm që është relevant në përgatitjen e pasqyrave financiare nga entiteti, në mënyrë që të dizajnojë procedura të auditimit që janë të përshtatshme për rrethanat e entitetit, por jo për qëllim të shprehjes së opinionit mbi efektivitetin e kontrolleve të brendshme të entitetit.

Auditimi përfshinë edhe vlerësimin e përshtatshmërisë së politikave kontabël të përdorura, arsyeshmërinë e përlogaritjeve kontabël të bëra nga menaxhmenti, si dhe vlerësimin e prezantimit të pasqyrave financiare.

1.2 Pajtueshmëria me kërkesat për PFV-të dhe kërkesat tjera për raportim

Nga komuna kërkohet të raportojë në përputhje me kornizën e caktuar raportuese dhe kërkesat tjera për raportim. Ne kemi marrë parasysh:

- Pajtueshmërinë me Rregulloren MF. Nr. 01/2017 për Raportim Vjetor Financiar nga Organizatat Buxhetore;
- Kërkesat e LMFP-së nr. 03/L-048 (me ndryshime dhe plotësime);
- Pajtueshmërinë me Rregullën Financiare nr.01/2013;
- Pajtueshmërinë me Rregullën Financiare nr.02/2013;
- Planin e veprimit për adresimin e rekomandimeve;
- Kërkesat e Procedurave të Menaxhimit Financiar dhe të Kontrolleve (MFK);
- Dorëzimin e raporteve të rregullta tremujore në Kuvend Komunal; dhe
- Draft plani dhe plani përfundimtar i prokurimit me kohë.

Çështjet e ngritura në Memorandumin e Auditimit, të datës 29.11.2016, në lidhje me kornizën raportuese ishin adresuar pjesërisht nga menaxhmenti.

Draft PFV-të e vitit 2016 përmbanin gabime, për të cilat ne kemi dhënë sugjerime për t'i korrigjuar. Menaxhmenti ka marrë parasysh sugjerimet tona dhe i ka përmirësuar PFV finale, përveç të gjeturave të paraqitura tek nënkapitulli 1.1 Opinioni auditimit. Në kontekst të PFV-ve, nuk kemi asnjë çështje për të ngritur në lidhje me kornizën raportuese, me përjashtim të çështjes se ZKF nuk

kishte raportuar për progresin fizik të investimet kapitale për arsye se të dhënat e regjistruara nuk i kishte ruajtur sistemi i PIP-it.

DEKLARATA E BËRË NGA MENAXHMENTI I KOMUNËS

Marrë parasysh çka u tha më lartë, Deklarata e bërë nga Zyrtari Kryesor Administrativ dhe ai Financiar, me rastin e dorëzimit të draft PFV-ve në Ministrinë e Financave, mund të konsiderohet e pasaktë për pjesën që i takon shpalosjes së pasurive dhe llogarive të arkëtueshme.

1.3 Rekomandimet për pjesën e parë të raportit

Për çështjet e sipër përmendura jepet rekomandimi

Rekomandimi 1 Kryetari duhet të siguroj se është bërë një analizë për t'i përcaktuar shkaqet për Theksim të Çështjes. Duhet të ndërmerren veprime për t'i adresuar shkaqet në mënyrë sistematike për të siguruar regjistrimin e të gjitha pasurive kapitale dhe prezantimin e saktë të llogarive të arkëtueshme. Deklarata e bërë nga Zyrtari Kryesor Administrativ dhe ai Financiar, nuk duhet të dorëzohet përveç nëse ndaj draft PFV-ve janë aplikuar të gjitha kontrollet e nevojshme.

2 Qeverisja

Hyrje

Aranzhimet efektive të qeverisjes janë thelbësore për komunën që të menaxhojë në mënyrë të suksesshme sfidat me të cilat përballet dhe të sigurojë ofrimin e shërbimeve më të mira në dobi të taksapaguesve dhe të shfrytëzuesve tjerë të shërbimeve.

Një mjet kyç në mbështetje të qeverisjes efektive është zbatimi i rekomandimeve të auditimit pasi kjo tregon se menaxhmenti është duke i përmirësuar proceset ekzistuese dhe kontrollet. Në mënyrë të ngjashme, lista kontrolluese e vet-vlerësimit siguron një kornizë për zhvillimin e aranzhimeve të zgjeruara të qeverisjes. Është e rëndësishme që përgjigjet e dhëna nga komuna të jenë të mbështetura nga dëshmitë përkatëse.

Pjesa tjetër e rishikimit të aranzhimeve të qeverisjes pasqyron një shqyrtim të:

- Fushave të aranzhimeve të qeverisjes ku nevojiten përmirësime të rëndësishme dhe ku besojmë se rekomandimet tona mund të nxisin përmirësime pozitive, duke e përfshirë edhe shqyrtimin e sistemit të Auditimit të Brendshëm; dhe
- Fushave të menaxhimit financiar dhe kontrollit të identifikuar përmes punës sonë të auditimit, duke përfshirë punën specifike të drejtuar në çështjet e pajtueshmërisë në sistemet kyçe të të hyrave dhe shpenzimeve (këto fusha janë shqyrtuar në kapitullin 3 të këtij Raporti).

Konkluzioni i përgjithshëm mbi qeverisjen

Ekziston një numër i dobësive të qeverisjes në komunë, veçanërisht në lidhje me llogaridhënien, menaxhimin e rrezikut dhe cilësinë e raportimit menaxherial. Lista kontrolluese e vet-vlerësimit, e plotësuar nga komuna, e pasqyron këtë situatë vetëm pjesërisht, me disa komente pozitive mbi ekzistimin e aranzhimeve ekzistuese që nuk bazohen në dëshmi.

Një mjet kyç në mbështetje të qeverisjes efektive është zbatimi i rekomandimeve të auditimit. Zbatimi i rekomandimeve të vitit të kaluar nuk ishte në nivel të kënaqshëm. Nga gjithsej 18 rekomandimet e dhëna, vetëm 4 ishin zbatuar plotësisht.

Komuna e Pejës ka një strategji qeverisëse zhvillimore tre (3) vjeçare (2015-2017), por nuk kishte qartësuar përgjegjësitë për koordinimin dhe zhvillimin e këtij plani strategjik, dhe nuk kishte llogaritur kostot për implementimin e sajë.

Auditimi i Brendshëm kishte ofruar një pasqyrë të qartë mbi nivelin e sigurisë së kontrolleve të brendshme dhe kishte dhënë rekomandime për përmirësimin e tyre.

Në vitin 2016, komuna ka përdorur 94% të buxhet final me një përmirësim për 20% në krahasim me vitin paraprak. Kjo tregon një trend pozitiv në menaxhimin e buxhetit.

2.1 Progresi në zbatimin e rekomandimeve të vitit paraprak

Raporti ynë i auditimit për PFV-të të vitit 2015, ka rezultuar me 18 rekomandime. Komuna kishte përgatitur planin e veprimit ku paraqitet mënyra se si do të zbatohen rekomandimet e dhëna. Deri në fund të auditimit tonë për vitin 2016, katër (4) rekomandime ishin zbatuar, tetë (8) të tjera ishin në proces të zbatimit dhe gjashtë (6) rekomandime nuk ishin adresuar. Raporti i auditimit për PFV 2015, ishte diskutuar edhe në Kuvendin Komunal.

Për një përshkrim më të plotë të rekomandimeve dhe mënyrës se si janë adresuar ato, shihni Shtojcën III.

Çështja 2 - Zbatimi i rekomandimeve nga viti paraprak - Prioritet i lartë

E gjetura	Vetëm një pjesë e rekomandimeve të vitit të kaluar janë adresuar, sepse Komuna e Pejës nuk ka ndjekur ndonjë proces formal për të menaxhuar dhe monitoruar mënyrën e zbatimit të rekomandimeve të AP.
Rreziku	Dobësitë e vazhdueshme të kontrolleve të menaxhmentit dhe kontrolleve tjera në sistemet financiare kyçe kanë rezultuar në: <ul style="list-style-type: none"> • Regjistër jo të plotë të pasurive; • Dobësi në qeverisjen e përgjithshme; dhe • Mbi/nën vlerësim të llogarive të shpalosura në pasqyra.
Rreziku	Dobësitë e vazhdueshme të kontrolleve të menaxhmentit në sistemet financiare kyçe, si dhe fushave të tjera të veprimtarisë kanë rezultuar në mos zbatimin e plotë të rekomandimeve paraprake. Së këndejmi, qeverisja komunale mund të mos i përmbushë në mënyrë cilësore objektivat e sajë organizative të cilat do të ndikonin edhe në cilësinë e shërbimeve ndaj qytetarëve.
Rekomandimi 2	Kryetari duhet të siguroj se do të zbatohet një proces i forcuar i llogaridhënies së stafit përgjegjës për zbatimin e rekomandimeve, sipas afateve kohore dhe prioriteteve të përcaktuara me planin e veprimit. Monitorimi i progresit të rekomandimeve duhet të bëhet në mënyrë sistematike, dhe aty ku ka nevojë, të propozohen masat adekuate.

2.2 Pyetëtori i vet-vlerësimit të komponentave të MFK-së

Ministria e Financave ka hartuar një listë të detajuar të vet-vlerësimit për organizatat buxhetore për të mbështetur aranzhimet efektive të qeverisjes. Kemi testuar cilësinë e pyetëtorit të vet-vlerësimit të MFK-së të dorëzuar në Ministri, duke vlerësuar nga një pyetje kyçe në secilën komponentë të listës kontrolluese. Ne kemi përmbledhur më poshtë të gjeturat tona për komunën e Pejës, por kjo nuk ka për qëllim të ofroj komente për cilësinë e tërë pyetëtorit të dorëzuar të vet-vlerësimit, por do të pasqyrojë gjendjen për një numër të pyetjeve kyçe për të mbështetur përpjekjet e Ministrisë së Financave në rritjen e efektivitetit të procesit dhe në zhvillimin e sistemit të MFK-së në tërësi.

Çështja 3 - Pyetëtori i vet-vlerësimit - Prioritet i lartë

E gjetura Si pjesë e auditimit tonë, i kemi shqyrtuar çështjet kyçe të pyetëtorit të vet-vlerësimit në lidhje me pesë komponente. Për pyetjet e shqyrtuara kemi gjetur se:

1. Pyetëtori i vet-vlerësimit i plotësuar nga Komuna e Pejës ka vërtetuar se sistemet e menaxhimit të rrezikut nuk ishin ende funksionale. Kjo situatë ka ndodhur për shkak se komuna ende nuk e kishte hartuar një listë të rreziqeve;
2. Komuna e Pejës ka një strategji qeverisëse zhvillimore tri (3) vjeçare (2015-2017), por nuk kishte qartësuar përgjegjësitë për koordinimin dhe zhvillimin e këtij plani strategjik, dhe nuk kishte llogaritur kostot për implementimin e sajë. Çështjet e planeve strategjike janë shqyrtuar më hollësisht në nënkapitullin 2.3.1;
3. Lidhjet në mes të planit të prokurimit dhe buxhetit si dhe përpilimi i raporteve adekuate në baza të rregullta kohore konsiderohen si të vendosura nga komuna dhe dëshmitë që na janë dhënë, e mbështesin këtë konkluzion edhe pse kishte dobësi në planin e prokurimit, ku nuk ishin të përfshira të gjitha blerjet nga kategoria e mallrave dhe shërbimeve. Raportet, gjithashtu nuk janë përpiluar gjithmonë në baza të rregullta kohore;
4. Auditimi i Brendshëm nuk i ka theksuar çështjet më lartë. Për më shumë, veprimi i ndërmarrë për adresimin e çështjeve të identifikuara nga vet-vlerësimi i vitit 2016 është i limituar. Kjo situatë ka ndodhur për shkak të mungesës së qartësisë brenda komunës që ka të bëjë me rëndësinë e kësaj liste kontrolluese dhe me atë se kush është zyrtari përgjegjës që i përdorë këto mekanizma për t'i mbështetur përmirësimet operative.

Rreziku Aranzhimet e dobëta të qeverisjes ndikojnë në dobësimin e proceseve strategjike dhe operative dhe e zvogëlojnë cilësinë e shërbimeve të ofruara për qytetarët përmes aktiviteteve joefikase dhe joefektive.

Rekomandimi 3 Kryetari duhet të siguroj se është rishikuar cilësia dhe plotësia e listës kontrolluese të vetëvlerësimit dhe është bërë adresimi i fushave me dobësi në mënyrë pro aktive. Duhet të aplikohet një mekanizëm për ta konfirmuar saktësinë e listës kontrolluese si dhe për të siguruar dokumentacionin mbështetës.

2.3 Rishikimet specifike të qeverisjes

Puna jonë në fusha të veçanta të aranzhimeve të qeverisjes është bazuar përmes planifikimit të auditimit, duke marrë parasysh kontekstin brenda të cilit Komuna e Pejës operon dhe sfidat me të cilat përballlet.

2.3.1 Përcaktimi i objektivave strategjike

Të gjitha organizatat buxhetore janë të obliguara të përgatisin dhe të përcjellin planet strategjike në nivel të organizatës. Komuna posedon disa nga këto dokumente, siç janë: Strategjia qeverisëse dhe zhvillimore e Komunës për vitin 2015 – 2017, Planet strategjike hapësinore dhe Planet strategjike urbanistike e rregullative.

Çështja 4 – Sfidat në miratimin, hartimin dhe Zbatim të planeve strategjike - Prioritet i lartë

E gjetura Me iniciativën e USAID-it, një draftplan operativ emergjent ishte hartuar për periudhën 2015-2017, por i njëjti ende nuk ishte dërguar në asamblenë komunale për t’u miratuar;

“Strategjia e zhvillimit rajonal” gjendet si dokument në komunë, por që i takon një periudhe të kaluar, pra për vitet 2010-2013, dhe si e tillë nuk ishte azhurnuar;

Plani strategjik kundër korrupsionit nuk është përgatitur, por është përfshirë vetëm si një pjesë përbërëse e planit të hartuar për integritet për vitin 2017-2020; dhe

Komuna ka një strategji qeverisëse zhvillimore tri (3) vjeçare (2015-2017), por nuk kishte qartësuar përgjegjësitë për koordinimin dhe zhvillimin e këtij plani strategjik, nuk kishte llogaritur kostot për implementimin e tij si dhe nuk ishte zbatuar plani i monitorimit dhe vlerësimit të strategjisë.

-
- Rreziku** Mungesa e planeve strategjike dhe mos miratimi i tyre në asamblenë komunale rrezikon prioritizimin e çështjeve kyçe për zhvillimin dhe mirëqenien e qytetarëve të saj. Mos caktimi i përgjegjësive për koordinim dhe zhvillim të planit strategjik, pamundëson përcjelljen dhe vlerësimin e përmbushjes së objektivave në pikëpamje të vizionit të komunës, si një ndër kushtet esenciale të qeverisjes së mirë.
- Rekomandimi 4** Kryetari duhet të inicioj hartimin dhe të propozoj për miratim në asamblenë komunale planet strategjike për zhvillimin e komunës, duke vendosur objektiva të qarta strategjike dhe duke mbikëqyrur dhe matur realizimin e tyre.

2.3.2 Raportimi menaxherial dhe llogaridhënia

Menaxhmenti ka zbatuar një sërë kontrollesh të brendshme për të siguruar se sistemet financiare funksionojnë siç duhet. Është e rëndësishme që ato të përfshijnë raportimin e duhur tek menaxhmenti për të mundësuar një përgjigje efektive dhe me kohë ndaj problemeve operative të identifikuara.

Çështja 5 – Dobësi në kontrollet menaxheriale – Prioriteti i lartë

- E gjetura** Rishikimi ynë i kontrolleve menaxheriale të zbatuara në sistemin kryesor financiar të komunës ka nxjerrë në pah një raportim të dobët financiar mbi shpenzimet dhe të hyrat tek menaxhmenti i lartë, si dhe analiza të pakompletuara të ofrimit të shërbimeve. Procesi i raportimit të brendshëm ka rezultuar me një numër dobësish, të cilat kufizojnë një menaxhim më efektiv. Përgjegjësitë janë të kufizuara dhe nuk janë duke u zbatuar në mënyrë të duhur.
- Rreziku** Cilësia e dobët e raportimit financiar dhe të aktiviteteve tek menaxhmenti i lartë reduktojnë aftësinë e menaxhmentit për të menaxhuar aktivitetet e Komunës në mënyrë pro aktive si dhe ulë efektin e kontrolleve buxhetore. Kjo mund të rezultojë në deficit ose suficit të paplanifikuar dhe të vonojë veprimet e nevojshme për t'i adresuar ato. Kjo, gjithashtu, mund të bëjë që të hyrat të mos arkëtohen siç pritet. Ngjashëm, kjo mund të rezultojë edhe me ofrimin e shërbimeve jo cilësore.
- Rekomandimi 5** Kryetari duhet të siguroj se është kryer një rishikim për të përcaktuar formën e raportimit financiar dhe operativ tek menaxhmenti i lartë, nga i cili kërkohet që të mbështesë menaxhimin efektiv të veprimtarisë. Ecuritë buxhetore duhet të mbikëqyren vazhdimisht për të shmangur suficitet e fundvitit si dhe për të rritur nivelin e arkëtimeve.

2.4 Sistemi i auditimit të brendshëm

Njësia e Auditimit të Brendshëm (NJAB) për vitin 2016 kishte planifikuar njëmbëdhjetë (11) auditime dhe kishte përmbushur në tërësi planin e sajë vjetor. NJAB për auditimet e kryera kishte dhënë 51 rekomandime, prej të cilave 35 ishin zbatuar, pesë (5) ishin zbatuar pjesërisht dhe 11 nuk ishin zbatuar. Ndikimi i produkteve të Auditimit të Brendshëm duhet të gjykohet nga rëndësia që i jep menaxhmenti adresimit të rekomandimeve si dhe nga mbështetja e ofruara nga një Komitet i Auditimit efektiv. Dhe, në këtë kuptim, komuna duket se në mënyrë të disiplinuar ka zbatuar shumicën e rekomandimeve.

Megjithatë, ekzistojnë disa çështje të cilat duhet të adresohen për ta fuqizuar tutje funksionin e auditimit të brendshëm, të cilat janë përshkruar në vijim.

Çështja 6 - Funkionim i dobët i Komitetit të Auditimit - Prioriteti i lartë

- E gjetura** Komiteti i auditimit gjatë vitit 2016, kishte mbajtur katër takime, mirëpo dy (2) anëtarët e komitetit nuk kishin qenë prezent. Në takimin e tretë dhe katërt mungonte kryetari i komitetit të auditimit. Në takimet e komitetit të auditimit ishte raportuar për raportet e NJAB, por komiteti nuk kishte kërkuar nga menaxhmenti që të implementojë rekomandimet e NJAB. Menaxhmenti nuk përgatit plane për implementimin e rekomandimeve të njësisë së auditimit të brendshëm.
- Rreziku** Puna e Komitetit të Auditimit në kapacitet jo të plotë, redukton aftësinë mbikëqyrëse të aktiviteteve të NJAB dhe fuqizimin e mëtejshëm të rolit të auditimit të brendshëm.
- Rekomandimi 6** Kryetari të siguroj funksionimin e plotë të Komitetit të Auditimit dhe NJAB për të arritur përfitimin maksimal nga shërbimet e auditimit të brendshëm.

3 Menaxhimi financiar dhe kontrolli

Hyrje

Puna jonë për Menaxhimin Financiar dhe Kontrollin (MFK) jashtë fushave të qeverisjes të përmendura në kapitullin 2, pasqyron punën e detajuar të ndërmarrë për sistemet e të hyrave dhe shpenzimeve në organizatën buxhetore. Si pjesë e kësaj, ne konsiderojmë menaxhimin e buxhetit, çështjet e prokurimit dhe të burimeve njerëzore si dhe pasuritë dhe detyrimet.

Konkluzioni për menaxhimin financiar dhe kontrollin

Prokurimi edhe më tej vazhdon të mbetet shqetësim kryesor për komunën, për shkak se nuk janë zbatuar sa duhet rregulloret, dhe kjo ka rezultuar në vlerë të dobët për parane e shpenzuar si dhe vonesa në realizimin e pagesave. Në kontekst të sistemeve financiare, kontrollet mbi të hyrat në përgjithësi nuk kanë qenë aq efektive dhe nuk janë duke u zbatuar në mënyrën e duhur, ndërsa kontrollet mbi kategoritë tjera të shpenzimeve kërkojnë përmirësim të mëtejshëm për të parandaluar parregullsitë dhe të shtojnë vlerën për para.

3.1 Planifikimi dhe realizimi i buxhetit

Ne i kemi shqyrtuar të hyrat e arkëtuara, burimet e fondeve buxhetore, si dhe shpenzimet e fondeve sipas kategorive ekonomike. Kjo është paraqitur në tabelat e mëposhtme:

Tabela 1. Të hyrat vetjake (në €)

Përshkrimi	Buxheti fillestar	Buxheti Final	2016 Pranimet	2015 Pranimet	2014 Pranimet
Të hyrat vetjake	3,452,687	3,452,687	3,470,858	3,337,518	3,271,418
Totali	3,452,687	3,452,687	3,470,858	3,337,518	3,271,418

Të hyrat e planifikuara në vitin 2016 ishin afërsisht të njëjta me ato të realizuara. Te pranimet janë përfshirë edhe të hyrat nga gjobat e trafikut dhe dënimet e gjykatave, në vlerë 454,057€², të cilat janë mbledhur nga institucionet qendrore.

Të hyrat vetjake në vlerë 3,452,687€ ishin alokuar për financimin e shpenzimeve për nevojat e komunës. Nga kjo vlerë ishin shpenzuar 2,841,727€, ndërsa pjesa e mbetur në vlerë 175,075€ janë bartur për vitin 2017. Totali i të hyrave vetjake të pa shpenzuara nga inkasimi ishte 630,228€. Arkëtimi i të hyrave për vitin 2016 reflekton rritje në vlerë 133,340€ apo rreth 4% më krahasuar me vitin paraprak.

² Gjobat/dënimet e Policisë së Kosovës nga trafiku 150,108.5€ dhe Gjobat/dënimet nga Gjykata 303,948€.

Tabela 2. Burimet e fondeve buxhetore (në €)

Përshkrimi	Buxheti fillestar	Buxheti Final ³	2016 Realizimi	2015 Realizimi	2014 Realizimi
Burimet e Fondeve:	20,717,792	23,384,361	22,047,434	21,146,160	20,536,683
Granti i Qeverisë -Buxheti	17,265,105	17,498,949	17,496,799	17,984,147	17,232,343
Të bartura nga viti paraprak ⁴ -	0	1,183,637	728,484	648,492	659,067
Të hyrat vetjake ⁵	3,452,687	3,452,686	2,841,727	2,217,268	2,566,106
Donacionet e brendshme	0	684,790	472,244	50,640	0
Donacionet e jashtme	0	564,299	508,180	245,613	79,167

Buxheti final në raport me buxhetin fillestar ishte rritur për 2,666,569€. Kjo rritje është rezultat i grantit qeveritar për 233,843€, të hyrave të bartura nga viti paraprak 1,183,637€, donacioneve e brendshme për 684,790€ dhe donacioneve të jashtme për 564,299€.

Në vitin 2016, komuna ka ekzekutuar 94% të buxhet final ose 22,047,434€, me një përmirësim prej 4% krahasuar me vitin 2015. Megjithatë, realizimi i buxhetit mbetet në nivel jo shumë të kënaqshëm te kategoria e investimeve kapitale, dhe më poshtë jepen shpjegimet për pozitën aktuale.

Tabela 3. Shpenzimet e fondeve sipas kategorive ekonomike (në €)

Përshkrimi	Buxheti fillestar	Buxheti Final	2016 Realizimi	2015 Realizimi	2014 Realizimi
Shpenzimet e fondeve sipas kategorive ekonomike:	20,717,792	23,384,361	22,047,434	21,146,160	20,536,653
Pagat dhe Mëditjet	12,965,868	13,235,378	13,213,466	13,002,566	11,925,237
Mallrat dhe Shërbimet	2,420,000	2,572,602	2,559,607	2,262,418	2,260,801
Shërbimet komunale	671,924	671,707	664,499	606,154	528,460
Subvencionet dhe Transferet	250,000	257,628	248,570	359,212	428,300
Investimet Kapitale	4,410,000	6,647,046	5,361,292	4,915,810	5,393,855

Shpjegimet rreth ndryshimeve në kategoritë buxhetore janë në dhënë si në vijim:

- Rritja e buxhetit për paga dhe mëditje për 269,510€ është rezultat i vendimit të qeverisë;
- Rritja e buxhetit për mallra dhe shërbime për 152,602€ është rezultat i të hyrave vetjake në vlerë 112,012€ dhe nga grantet e donatorëve në vlerë 40,590€;

³ Buxheti Final – buxheti i aprovuar nga Kuvendi i përshtatur më pas nga Ministria e Financave

⁴ Të hyrat vetjake të Komunave të pashpenzuara në vitin paraprak të bartura në vitin aktual.

⁵ Pranimet e përdorura nga entiteti për financimin e buxhetit të vet.

- Buxheti për subvencione dhe transfere është rritur për 7,628€ si rezultat i të hyrave vetjake; dhe
- Rritja e buxhetit për investime kapitale për 2,237,046€ është rezultat i vendimit të qeverisë në vlerë 16,731€, të hyrave vetjake në vlerë 1,036,696€ dhe nga grantet e donatorëve në vlerë 1,183,619€.

Çështja 7 – Realizimi i buxhetit – Prioriteti i lartë

- E gjetura** Realizimi i buxhetit përgjithësisht ishte në nivelin e pritur, përveç për investimet kapitale ku rreth 19% të fondeve kanë rezultuar me suficit në fund të vitit. Përderisa ky buxhet është bartur si suficit, komuna ka mundur të ekzekutojë pagesat për obligimet e prezantuara në PFV-në vlerë 292,890€ dhe mos të ngarkoj buxhetin e vitit të ardhshëm me këto obligime për investime kapitale.
- Përmes vendimeve gjyqësore dhe pagesave direkte nga Thesari ishin ekzekutuar pagesa në vlerë 371,312€ nga kategoria e investimeve kapitale. Zyrtarët e komunës nuk ishin në gjendje të ofronin dëshmi se për çfarë obligimesh ishin kryer këto pagesa
- Rreziku** Tepricat e fondeve në fund të vitit te kategoria e investimeve kapitale mund të rezultojë në mos arritjen e objektivave të organizatës, respektivisht me mos realizimin e projekteve të planifikuara dhe realizimin e këtyre projekteve në vitin e ardhshëm. Shumat e ekzekutuara të pagesave në bazë të vendimeve gjyqësore ndikojnë në prishjen e bilancit buxhetor dhe rrisin rrezikun që projektet e planifikuara të mos realizohen.
- Rekomandimi 7** Kryetari duhet të siguroj që performanca buxhetore është monitoruar në mënyrë sistematike në baza mujore dhe që ky rishikim i identifikon dhe adreson barrierat për realizim të buxhetit në nivel të planifikuar, si dhe të zvogëlojë sa më shumë obligimet e bartura për pagesë në vitin tjetër.

3.1.1 Të hyrat

Të hyrat e realizuara nga komuna në vitin 2016 ishin në vlerë 3,470,858€. Të hyrat janë realizuar kryesisht nga tatimi në pronë, lejet e ndërtimit, të hyrat nga qiraja, taksa administrative dhe të tjera. Ekziston nevoja për përmirësim në disa procese dhe kontrolle që kanë të bëjnë me planifikimin dhe mbledhjen e të hyrave, me qëllim të rritjes së të hyrave dhe sigurimin e saktësisë dhe plotësisë së raportimeve.

Çështja 8 - Mangësi në planifikimin dhe raportimin e të hyrave - Prioritet i lartë

E gjetura Komuna nuk kishte përfshirë në planifikim të hyrat nga lejet e ndërtimit, qiratë, taksat e pajisjeve motorike dhe licencat. Vlera e inkasimeve që nuk ishin planifikuar ishte 381,000€.

Sipas të dhënave nga sektori i tatimit në pronë, komuna ka në evidencë 31,703 prona të regjistruara, ndërsa në vitin 2016 kishte bërë 578 verifikime të pronave ekzistuese, që do të thotë se kishte verifikuar vetëm 2% të tyre dhe jo 1/3-tën siç përcaktohet me nenin 13 të Udhëzimit Administrativ nr. 03/2011.

Rreziku Mos planifikimi i të hyrave vështirëson procesin e planifikimit për shpenzimin e tyre dhe mund të rezultojë me bartje të obligimeve për periudhat e ardhshme. Mos verifikimi i 1/3 të pronave mund të rezultojë me mangësinë e informatave të plota të pronës së tatueshme aktuale.

Rekomandimi 8 Kryetari duhet të siguroj që gjatë planifikimit fillestar të buxhetit, të hyrat janë përfshirë sipas të gjitha llojeve dhe shumave të përafërta që priten të inkasohen, si dhe të siguroj se do të bëhet verifikimi i 1/3 të pronave për tatimin në pronë.

Çështja 9 - Mos aplikimi i rregullores për ngarkesa dhe gjoba komunale - Prioritet i lartë

E gjetura Gjatë testimit të të hyrave nga taksa administrative dhe licenca për auto taksë, në nëntë (9) raste qytetarët ishin ngarkuar me tarifa jo të sakta. Në gjashtë (6) raste ishte përdorur rregullorja e vjetër, ndërsa në tri (3) raste është përdorur rregullorja aktuale, por tarifat ishin aplikuar gabimisht. Pagesa për këto taksa ishte bërë 117€, ndërsa sipas rregullores në fuqi kjo shumë duhej të ishte 182€.

Rreziku Mos aplikimi i rregullores në fuqi, ndikon në ngarkesat e qytetarëve me tarifa jo adekuate, me ç'rast qytetarët mund të paguajnë më pak apo më shumë sesa përcaktohet me rregullore, dhe rrjedhimisht kjo reflekton edhe në buxhetin e komunës.

Rekomandimi 9 Kryetari duhet të forcoj masat e përgjegjësisë ndaj personave që aplikojnë tarifën e ngarkesave të qytetarëve dhe të sigurohet se është duke u aplikuar në mënyrë strikte rregullorja në fuqi, me tarifa dhe gjoba komunale të sakta.

Çështja 10 - Mungesa e barazimit të të hyrave në programin e Protaxit – Prioritet i mesëm

E gjetura Të hyrat nga tatimi në pronë të arkëtuara gjatë vitit 2016 sipas programit që menaxhohet nga Ministria e Financave/Protax ishin 1,524,625€, ndërsa sipas Freebalance-it, këto të hyra janë 1,562,511€. Pra kemi një diferencë për 37,886€.

Rreziku Mos harmonizimi i të hyrave nga tatimi në pronë ndërmjet këtyre sistemeve paraqet rrezikun që qytetarëve që kanë paguar obligimin mos t'u zbritet kjo shumë e paguar në sistemin e Protax-it, dhe të njëjtit të ngarkohen përsëri me obligimin e paguar.

Rekomandimi 10 Kryetari duhet të siguroj që qytetarët të mos ngarkohen përsëri me tatimin e paguar, si dhe të bëjë përpjekje me zyrtarët e Ministrisë së Financave për të gjetur arsyet e paraqitjes së diferencave dhe të njëjtat të eliminohen.

Çështja 11 - Vonesa në arkëtimin e qirasë – Prioritet i mesëm

E gjetura Komuna kishte kontratë me një qiramarrës që pagesa e qirasë vjetore të paguhet në fillim të vitit kalendarik për tërë vitin. Qiramarrësi nuk kishte respektuar kushtet e kontratës për pagesën e kësaj qiraje. Drejtoria për Çështje Pronësore - juridike kishte nxjerrë vendim në kundërshtim me kontratën që pagesa të kryhet në katër këste.

Në një rast tjetër të qiradhënies, sipas kontratës parashihej që qiramarrësi brenda pesë (5) ditëve pas fillimit të vitit të paguaj qiranë. Mirëpo, pagesa në vlerë 4,260€ për hapësirën në objektin e administratës ishte kryer me pesë (5) muaj vonesë.

Rreziku Menaxhimi i dobët i kontratave në lidhje me pronat e dhëna me qira si dhe mos gatishmëria për të ndërmarrë masa efikase për inkasimin e të hyrave, rritë rrezikun e mos realizimit të planit të të hyrave dhe projekteve kapitale të cilat janë planifikuar të financohen prej të hyrave vetjake.

Rekomandimi 11 Kryetari të siguroj një menaxhim efektiv të kontratave të qiradhënies dhe të vendos mekanizma efikas për realizimin e të hyrave konform kushteve të kontraktuara, përkatësisht zbatimin e afateve për arkëtimin e mjeteve nga qiraja.

3.1.2 Pagat dhe mëditjet

Pagat dhe Mëditjet paguhen përmes një sistemi të centralizuar. Kontrollat kyçe që e konfirmojnë saktësinë dhe plotësinë e pagesave janë listat e pagave të nënshkruara nga udhëheqësit e njësive. Shpenzimet për paga gjatë vitit 2016 ishin 13,213,466€ apo 100% e buxhetit të planifikuar.

Nuk kemi rekomandime në këtë fushë.

3.1.3 Mallrat dhe shërbimet, si dhe shërbimet komunale

Buxheti final për mallra dhe shërbime në vitin 2016 ishte 3,244,309€. Prej tyre ishin shpenzuar 3,224,106€ apo 99% e buxhetit. Ato kanë të bëjnë kryesisht me shpenzimet për komunal, udhëtim, telekomunikim, shërbime, blerje e mobileve dhe pajisjeve, derivate dhe lëndë djegëse, shërbime të regjistrimit dhe sigurimit, mirëmbajtje e të tjera.

Çështja 12 – Kontrata jashtë planit të prokurimit - Prioritet i lartë

- E gjetura** Kontratat Furnizim me material stomatologjik, Mirëmbajtja dhe servisimi i sistemit të klimatizimit, Furnizim me material administrativ dhe ushqimor, Transporti me autobus dhe Furnizim me material higjienik, nuk ishin të përfshira në planin e prokurimit të dërguar në AQP. Vlera e këtyre pesë (5) kontratave është 1,431,670€.
- Rreziku** Lidhja e kontratave jashtë planit të prokurimit, rrezikon realizimin e kontratave që janë planifikuar dhe ndryshimin në prioritete, apo edhe hyrjen në obligime pa mbështetje buxhetore.
- Rekomandimi 12** Kryetari duhet të siguroj se plani i prokurimit është hartuar pas një analize të hollësishme të të gjitha njësive kërkuese dhe ka përfshirë sipas prioriteteve të gjitha projektet, për të cilat janë siguruar fondet e duhura buxhetore.

Çështja 13 – Mos plotësimi i kërkesave dhe ndarje jo e duhur e detyrave - Prioritet i mesëm

- E gjetura** Te kontrata “Furnizim me material stomatologjik” në vlerë 239,634€, kriteret në dosje të tenderit ishte që qarkullimi bankar për tri (3) vite të jetë jo më pak se 150,000€ dhe largësia e depos jo më shumë se 15km nga qyteti i Pejës. Ne nuk kemi gjetur dëshmi se fituesi i ka plotësuar këto kërkesa.
- Kryetari i komisionit për vlerësimin e ofertave të tenderit “Furnizim me material administrativ” në vlerë 69,706€, është caktuar edhe mbikëqyrës (menaxher projekti) për këtë kontratë. Kjo është në kundërshtim me Rregullat dhe udhëzuesit operativ për prokurimin publik nga KRPP.⁶
- Rreziku** Dhënia e kontratës jashtë kriterëve të përcaktuara, është në kundërshtim me ligjin dhe rrezikon që fituesi të mos e përmbushë kontratën për shkak të kapaciteteve të pa mjaftueshme. Ndarja jo e duhur e detyrave dhe përgjegjësive, angazhimi i zyrtarëve të njëjtë në vlerësim e ofertave dhe në menaxhimin e projektit fitues, rrit rrezikun e konfliktit të interesit.
- Rekomandimi 13** Kryetari duhet të siguroj se me kontratë shpërblehen vetëm OE që plotësojnë kërkesat e parapara në dosje të tenderit, si dhe me rastin e ndarjes së detyrave të zyrtarëve për aktivitetet të caktuara, të jetë në pajtim me legjislacionin në fuqi, në mënyrë që të shmangët mundësia e konfliktit të interesit.

⁶ Neni 62.3.7.

3.1.4 Subvencionet dhe transferet

Buxheti final për subvencione dhe transfere ishte 257,628€. Prej tyre në 2016 ishin shpenzuar 248,570€ apo 96% e buxhetit të planifikuar. Shpenzimet kryesisht kanë të bëjnë me mbështetje të aktiviteteve kulturore, sportive apo ndihma momentale.

Çështja 14 - Dobësi në kontrolle të subvencioneve - Prioritet i mesëm

E gjetura Kryetari kishte lejuar ndihmë financiare sipas kërkesës së përfituesit individual në shumë 2,500€, me arsyetim se mjetet do të përdoren për ndihmë financiare për furnizim me material për ta finalizuar objektin e shtëpisë së ndërtuar për banim familjar, si rast i rëndë social. Ndërmjetësuesi i cili kishte marrë përsipër ndihmën financiare, gjatë raportimit të mjeteve të shpenzuara nuk kishte ofruar dëshmi të besueshme dhe relevante se mjetet janë shpenzuar për qëllimin e mësipërm.

Subvencioni në vlerë 7,500€ në emër të përfituesit publik ishte dhënë me rreth shtatë (7) muaj vonesë. Vendimi ishte marrë me datë 22.02.2016, kurse mjetet ishin transferuar tek përfituesi me datën 25.10.2016. Neni 14.2 i rregullores për subvencione përcakton që subvencioni të paguhet jo më vonë se 30 ditë pas datës së aprovimit.

Rreziku Mungesa e dëshmive të mjaftueshme dhe vonesa në pagesa për raste të subvencioneve, mund të rezultojë me vlerë të dobët për para dhe pagesa jo në harmoni me rregulloren.

Rekomandimi 14 Kryetari të siguroj se janë respektuar kërkesat ligjore në lidhje me pagesën e subvencioneve, dhe se janë ofruar dëshmi relevante që arsyetojnë qëllimin e subvencionit.

3.1.5 Investimet kapitale

Buxheti final për investime kapitale ishte 6,647,046€. Prej tyre në 2016 ishin shpenzuar 5,361,291€. Ato kanë të bëjnë me shpenzime për rregullim të infrastrukturës, ndërtim të shkollave, shpronësime, pajisje dhe përmirësime të ndryshme të pasurive kapitale.

Çështja 15 - Mungesa e datave në raporte të pranimit - Prioritet i lartë

- E gjetura** Në tetë (8) raste kemi vërejtur që situacionet e pranuar nga organi mbikëqyrës ishin pa datë të pranimit. Për këtë arsye është e pamundur të dihet se a janë kryer punimet sipas afatit të paraparë me kontratë.
- Rreziku** Mos vendosja e datës së kryerjes së punës nga organi mbikëqyrës, rritë rrezikun që komuna mos të ketë dëshmi nëse punët janë kryer sipas afateve kohore të përcaktuara në kontratë.
- Rekomandimi 15** Kryetari duhet të siguroj se menaxheri i projektit zbaton të gjitha kontrollet e rregullsisë dhe vlefshmërisë së dokumentacionit dhe nuk pranon raporte nga organi mbikëqyrës pa datë të pranimit dhe informatat tjera të nevojshme.

Çështja 16 - Keq klasifikim në kategori ekonomike - Prioritet i lartë

- E gjetura** Pagesa e ekzekutuar me datë 29.08.2016 në vlerë 9,980€ ishte klasifikuar gabimisht si shpenzim për mirëmbajtje investive, mirëpo nga kontrata me titull "Qëndro për fundjavë, përjeto Pejën" vërehet se pozicionet e faturuara kishin të bënin me shërbime.
- Rreziku** Ekzekutimi i shpenzimeve nga kategoritë ekonomike jo adekuate do të ndikoj në prezantimin e pasaktë në PFV. Dhe nëse shumat e keq klasifikuara janë materiale, ato mund të rezultojnë edhe me kualifikim të opinionit.
- Rekomandimi 16** Kryetari duhet të siguroj që klasifikimi i shpenzimeve bëhet sipas kategorive ekonomike adekuate të përcaktuara me planin kontabël, në mënyrë që kjo të reflektoj prezantimin e drejtë të shpenzimeve në PFV.

3.2 Pasuritë

3.2.1 Pasuritë kapitale dhe jo-kapitale

Komuna e Pejës nuk kishte bërë përmirësime të shumta sa i përket regjistrimit të pasurive komunale sipas rekomandimit të dhënë vitin e kaluar. Mos regjistrimi i plotë i pasurisë është trajtuar tek pjesa e opinionit nënkapitulli 1.1.

Çështja 17 - Dobësi në menaxhimin e pasurisë- Prioritet i lartë

E gjetura Komisioni i inventarizimit kishte përfunduar inventarizimin me 12 ditë vonesë dhe nuk e kishte bërë krahasimin e gjendjes së inventarizuar me gjendjen në regjistrat e pasurive jo financiare. Kjo është kërkesë e rregullores për menaxhimin e pasurisë jo financiare në organizatat buxhetore

Regjistri i E-pasurisë nuk është i saktë për arsye që blerjet nga Shëndetësia dhe Arsimi nuk regjistrohen në këtë regjistër.

Rreziku Mungesa e regjistrimit të plotë të pasurisë dhe mos krahasimi i regjistrimit të pasurisë me gjendjen reale, vështirëson identifikimin e pasurive për të konfirmuar ekzistencën e tyre, si dhe rrit rrezikun që ato të keqpërdoren, humben apo tjetërsohen.

Rekomandimi 17 Kryetari të siguroj që regjistrat e pasurive të jenë të plotë dhe të sakta, dhe për dobësitë identifikuar gjatë inventarizimit të merren veprime konkrete për përmirësim në pajtim me kërkesat e rregullores për menaxhim të pasurisë.

3.2.2 Te arkëtueshmet

Komuna nuk ka arritur t'i prezantojë saktë të gjitha borxhet për të cilat ka ofruar shërbime. Struktura e llogarive të arkëtueshme përbëhet kryesisht nga: Tatimi në pronë, qiratë dhe taksat e aktivitetit të biznesit.

Çështja 18 - Mos barazimi i llogarive të arkëtueshme - Prioritet i mesëm

E gjetura Komuna ngarkesat dhe inkasimet për taksën në biznes e menaxhon në programin e Excel-it. Zyrtari përgjegjës kishte raportuar në Departamentin e Financave ngarkesa në vlerë 8,690,808€, ndërsa në programin e Excel-it ngarkesat figurojnë në vlerë 8,665,268€, pra ekziston një diferencë prej 25,541€. Sipas zyrtarëve diferenca, ekziston për shkak të gabimeve që janë bërë gjatë ngarkimit të bizneseve me këtë taksë, mirëpo neve nuk na janë ofruar dëshmi që vërtetojnë diferencën në këto raporte.

Vlera e borxhit të pasqyruar në kartela financiare individuale të tatimpaguesve nuk korrespondon me vlerën e borxhit të paraqitur në raportin e ngarkesës dhe inkasimit (raport nga i cili janë nxjerrë vlerat për t'u paraqitur në PFV). Këto diferenca kanë të bëjnë me dënimin e llogaritur për gjashtëmujorin e dytë dhe interesin e muajit dhjetor 2016, të cilat nuk janë përfshirë në raportin e ngarkesës dhe inkasimit. Këto diferenca ekzistojnë tek të gjithë tatimpaguesit tek të cilët vlera e borxhit në fund të vitit nuk ishte zero, prandaj llogaritë e arkëtueshme janë të nënvlerësuar për këto vlera.

Rreziku Mungesa e sigurisë së bazës së të dhënave për ngarkesa dhe inkasim për këtë taksë, rrit rrezikun që komuna të zvogëlojë vlerën e ngarkesës së bizneseve pa inkasuar kurrfarë mjetesh. Mos përfshirja e interesit dhe dënimeve në raportet financiare, rrit rrezikun që komuna të mos e posedoj vlerën e saktë të llogarive të arkëtueshme dhe në këtë mënyrë t'i nënvlerësoj ato.

Rekomandimi 18 Kryetari duhet të siguroj se janë sqaruar diferencat ekzistuese dhe të dhënat që paraqiten në raportet financiare janë të plota dhe të sakta, si dhe përfshirë të gjitha vlerat të cilat e paraqesin gjendjen reale.

3.3 Obligimet e papaguara

Pasqyra e detyrimeve të papaguara ndaj furnitorëve në fund të vitit 2016 ishte 657,472€. Këto detyrime janë bartur për t'u paguar në vitin 2017.

Çështja 19 - Raportim jo i plotë obligimeve dhe vonesa në pagesën e tyre - Prioritet i lartë

E gjetura Në ministrinë e financave, komuna kishte raportuar vetëm faturat e pa paguara të muajit paraprak, ndërsa rregulla financiare për raportim të obligimeve kërkon që raporti mujor i obligimeve duhet të përfshijë gjendjen e obligimeve të periudhës raportuese, përfshirë këtu të gjitha obligimet, pa marrë parasysh se në cilën periudhë kanë ndodhur.

Sipas Rregullës Financiare 01-2013 MF- Shpenzimi i parave publike, organizata buxhetore duhet që çdo faturë të vlefshme për pagimin e mallrave dhe shërbimeve të pranuar ta paguaj brenda 30 ditësh kalendarike nga data e pranimi të faturës. Në 16 raste kemi vërejtur vonesa në pagesa prej 7 ditë deri 15 muaj, në shumë totale prej 343,208€.

Rreziku Raportimi jo i plotë i faturave të papaguara dhe vonesa në shlyerjen e borxheve ndaj furnitorëve rrit rrezikun e padive dhe mund të rezultojë me kosto shtesë të interesave dhe të gjobave, të kërkuara nga palët e treta.

Rekomandimi 19 Kryetari duhet të forcoj kontrollet dhe të sigurojë se departamenti i financave do t'i evidentoj, kontrolloj, raportojë dhe paguaj të gjitha obligimet brenda afateve të përcaktuara ligjore.

Shtojca I: Qasja dhe metodologjia e auditimit

Përgjegjësitë e Auditorit dhe të atyre të ngarkuar me qeverisje janë dhënë në hollësi në Opinionin e përcaktuar në kapitullin 1.2 të këtij raporti.

Derisa rezultat kyç i punës sonë është opinionin e auditimit, ky raport pasqyron tërësinë e punës sonë me fokus të veçantë edhe në Çështjet e Qeverisjes përfshirë Menaxhimin Financiar dhe Kontrollin. Kjo e fundit mbështetet në programin tonë të gjerë të auditimit të pajtueshmërisë të bazuar në rrezik.

Përmbledhja e përgjithshme ka për qëllim t'i nxjerrë në pah gjetjet kryesore të auditimit dhe veprimet kyçe për të cilat Kryetari duhet të sigurojë se janë ndërmarrë për t'i adresuar dobësitë e identifikuara të menaxhimit/të kontrollit.

Raporti i detajuar ofron një përmbledhje të gjerë të të gjeturave tona të auditimit me theks të veçantë në përcaktimin e shkakut të të gjeturave të auditimit dhe në dhënien e rekomandimeve të përshtatshme për t'i adresuar ato. Për të qenë më i plotë, ne kemi përfshirë çështjet e identifikuara gjatë auditimit të ndërmjetëm aty ku ato kanë mbetur relevante. Të gjeturat tona janë definuar si:

Të prioritetit të lartë - Çështjet të cilat nëse nuk adresohen mund të rezultojnë në dobësi materiale në kontrollin e brendshëm dhe ku veprimi i marrë do të ofrojë mundësinë për përmirësimin e efikasitetit dhe efektivitetit të kontrolleve të brendshme; dhe

Të prioritetit të mesëm - Çështje të cilat mund të mos rezultojnë në dobësi materiale, por ku veprimi i marrë gjithashtu do të ofrojë mundësinë për përmirësimin e efikasitetit dhe efektivitetit të kontrolleve të brendshme.

Të gjeturat që konsiderohen me prioritet të ulët i janë raportuar veçmas stafit të financave.

Procedurat tona kanë përfshirë rishikimin e kontrolleve të brendshme, të sistemeve të kontabilitetit, teste të ndërlidhura substanciale si dhe aranzhimet e ndërlidhura të qeverisjes deri në atë masë sa që konsiderohet e nevojshme për kryerjen efektive të auditimit. Të gjeturat e auditimit nuk duhet të konsiderohen sikur përfaqësojnë një pasqyrë gjithëpërfshirëse të të gjitha dobësive që mund të ekzistojnë, apo edhe të gjitha përmirësimeve që mund të bëhen në sistemet dhe procedurat që kanë operuar.

Shtojca II: Shpjegim i llojeve të ndryshme të opinioneve të aplikuara nga ZKA

(e shkëputur nga ISSAI 200)

Forma e opinionit

147. Auditori duhet të japë një **opinion të pa-modifikuar** nëse arrin në përfundimin se pasqyrat financiare janë përgatitur, në të gjitha aspektet materiale, në pajtim me kornizën e zbatueshme financiare.

Nëse auditori, bazuar mbi dëshmitë e marra të auditimit, arrin në përfundimin se pasqyrat financiare si tërësi përmbajnë keq-deklarime materiale ose nuk arrin të marrë dëshmi të mjaftueshme auditimi për të nxjerrë përfundimin se pasqyrat financiare si tërësi nuk përmbajnë keq-deklarime materiale, atëherë ai duhet të modifikojë opinionin në raportin e auditorit sipas pjesës që flet për 'Përcaktimin e llojit të modifikimit që i bëhet opinionit të auditorit'.

148. Nëse pasqyrat financiare të përgatitura sipas kërkesave të një kornize për prezantim të drejtë nuk arrijnë të japin një paraqitje të drejtë, auditori duhet të diskutojë çështjen me menaxhmentin dhe, varësisht nga kërkesat e kornizës së zbatueshme për raportim financiar dhe nga mënyra se si zgjidhet çështja, të përcaktojë nëse është e nevojshme të modifikojë opinionin e auditimit.

Modifikimet që i bëhen opinionit në raportin e auditorit

151. Auditori duhet të modifikojë opinionin në raportin e auditorit në rast se, duke u bazuar në dëshmitë e marra të auditimit, arrin në përfundimin se pasqyrat financiare si tërësi përmbajnë gabime materiale, ose në qoftë se auditori nuk ka mundur të marrë dëshmi auditimi të mjaftueshme dhe të përshtatshme për të nxjerrë përfundimin se pasqyrat financiare si tërësi nuk përmbajnë keq-deklarime materiale. Auditorët mund të japin tri lloje opinionesh të modifikuara: opinion të kualifikuar, opinion të kundërt dhe mohim të opinionit.

Përcaktimi i llojit të modifikimit që i bëhet opinionit të auditorit

152. Vendimi se cili lloj i opinionit të modifikuar është i përshtatshëm varet nga:

- natyra e çështjes që i jep shkas modifikimit – d.m.th nëse pasqyrat financiare përmbajnë keqdeklarime materiale ose, në rast se ishte e pamundur për të marrë dëshmi auditimi të mjaftueshme dhe të përshtatshme, mund të përmbajnë keqdeklarime materiale; dhe
- gjykimi i auditorit rreth përhapjes së efekteve ose efekteve të mundshme që çështja ka në pasqyrat financiare.

153. Auditori duhet të japë një **opinion të kualifikuar nëse**: (1) pasi ka marrë dëshmi auditimi të mjaftueshme dhe të përshtatshme, auditori arrin në përfundimin se keqdeklarimet, ose individualisht ose së bashku, janë materiale por nuk janë përhapur në pasqyrat financiare, ose (2) nëse auditori nuk ka mundur të marrë dëshmi auditimi të mjaftueshme dhe të përshtatshme në të cilat të bazojë një opinion, por arrin në përfundimin se efektet e çdo gabimi të pazbuluar mbi pasqyrat financiare kanë mundur të jenë materiale por jo të përhapura.

154. Auditori duhet të japë një **opinion të kundërt nëse**, pasi ka marrë dëshmi auditimi të mjaftueshme dhe të përshtatshme, auditori arrin në përfundimin se keqdeklarimet, ose individualisht ose së bashku, janë edhe materiale edhe të përhapura në pasqyrat financiare.

155. Auditori duhet japë **mohim të opinionit nëse**, pasi nuk ka mundur të marrë dëshmi auditimi të mjaftueshme dhe të përshtatshme në të cilat të bazojë një opinion, auditori arrin në përfundimin se efektet e çdo gabimi të pazbuluar mbi pasqyrat financiare kanë mundur të jenë edhe materiale edhe të përhapura. Nëse, pas pranimit të angazhimit, auditori bëhet i vetëdijshëm se menaxhmenti ka imponuar një kufizim të fushëveprimit të auditimit, për të cilin auditori konsideron se mund të rezultojë në nevojën për të shprehur një opinion të kualifikuar ose mohim opinionit mbi pasqyrat financiare, auditori duhet të kërkojë nga menaxhmenti ta heqë atë kufizimin.

156. Nëse auditori jep një opinion të modifikuar, ai duhet të modifikojë edhe titullin për të korresponduar me llojin e opinionit i shprehur. ISSAI 1705 jep udhëzime shtesë rreth gjuhës specifike që duhet përdorur kur jepet një opinion dhe për të përshkruar përgjegjësinë e auditorit. Ajo gjithashtu përfshin shembuj ilustrues të raporteve.

Paragrafët e Theksimit të Çështjes dhe paragrafët e Çështjeve të Tjera në raportin e auditorit

157. Nëse auditori e konsideron të nevojshme për të tërhequr vëmendjen e përdoruesve në një çështje të paraqitur ose shpalosur në pasqyrat financiare, e cila është sa e rëndësishme aq edhe thelbësore që ata të kuptojnë pasqyrat financiare, por ka prova të mjaftueshme e të përshtatshme se çështja nuk përmban keqdeklarime materiale në pasqyrat financiare, auditori duhet të përfshijë një paragraf të Theksimit të Çështjes në raportin e tij. Paragrafët për Theksimin e Çështjes duhet t'i referohen vetëm informacionit të paraqitur ose shpalosur në pasqyrat financiare.

158. Një paragraf i theksimit të çështjes duhet:

- të përfshihet menjëherë pas opinionit;
- të ketë titullin 'theksim i çështjes' ose ndonjë titull tjetër të përshtatshëm;
- të përmbajë një referencë të qartë ndaj çështjes që theksohet dhe të tregojë se në ç'pjesë të pasqyrave financiare mund të gjenden shpalosjet relevante që e përshkruajnë plotësisht çështjen; dhe
- të tregojë se opinionit i auditimit nuk është modifikuar për sa i përket çështjes të theksuar.

159. Nëse auditori e konsideron të nevojshme për ta komunikuar një çështje, përveç atyre që janë paraqitur ose shpalosur në pasqyrat financiare, e cila, në gjykimin e auditorit, është e rëndësishme për përdoruesit në mënyrë që ta kuptojnë auditimin, përgjegjësitë e auditorit apo raportin e auditimit, dhe me kusht që kjo nuk është e ndaluar me ligj ose rregullore, duhet të përpilohet një paragraf me titullin "Çështje Të Tjetra", apo ndonjë titull tjetër të përshtatshëm. Ky paragraf duhet të paraqitet menjëherë pas opinionit dhe pas çdo paragrafi të Theksimit të Çështjes.

Shtojca III: Progresi në zbatimin e rekomandimeve të vitit paraprak

Komponenti i Auditimit	Rekomandimet e dhëna	Të zbatuara	Në proces të zbatimit	Të pa zbatuara
Pasqyrat Financiare	Prioritet i lartë - Kryetari duhet të sigurojë se është bërë një analizë për t'i përcaktuar shkaqet që kanë ndikuar në Theksim të Çështjes. Duhet të ndërmerren veprime për t'i adresuar shkaqet në mënyrë sistematike dhe pragmatike për t'i hequr gabimet në klasifikimin e shpenzimeve jo-kapitale, dhe për të siguruar regjistrimin dhe vlerësimin e saktë të pasurive kapitale..		Nuk ka përmirësime të dukshme për të ndikuar në theksim të Çështjes. Keq klasifikimet janë përmirësuar dukshëm.	
	Prioritet i lartë - Kryetari duhet të sigurojë se ZKF raporton në mënyrë sistematike mbi progresin e fizik dhe financiar të investimeve kapitale. Aty ku është e nevojshme, duhet të azhurnohen projektet në programin e investimeve kapitale, në mënyrë që kërkesat e ardhshme buxhetore të jenë bërë në bazë të nevojave reale për investime.			Kishte probleme në regjistrim edhe pse i kishte regjistruar nuk janë ruajtur shënimet.
Rekomandimet e vitit paraprak	Kryetari duhet të monitoroj në mënyrë sistematike zbatimin e planit të veprimit dhe të identifikoj arsytet pse i njëjti nuk është zbatuar. Një plan i rishikuar duhet të përcaktoj saktë afatet kohore për implementim e rekomandimeve të bëra nga AP, dhe stafin përgjegjës të identifikuar, duke u fokusuar fillimisht në fushat më të rëndësishme.			Nuk monitorohet formalisht zbatimi i rekomandimeve. Disa nga rekomandimet kanë mbetur të pa zbatuara.

Qeverisja e mirë	Kryetari duhet të sigurojë se është zbatuar një rishikim për plotësimin e listës kontrolluese të vetëvlerësimit dhe që është bërë adresimi i fushave me dobësi në mënyrë pro aktive. Një rol ndihmës në ngritjen e cilësisë dhe konfirmimit të pohimeve në pyetësonin e vetëvlerësimit, mund të ofroj auditimi i brendshëm përmes rishikimit përfundimtar.		Lista kontrolluese e vetëvlerësimit është përgatitur por mbetet ende punë për ngritje të cilësisë.	
	Kryetari duhet të sigurojë se pas hartimit të një liste të rreziqeve me nivelet përkatëse, përgjegjësia e drejtpërdrejtë për menaxhimin e rrezikut është deleguar tek një drejtor përkatës i cili në koordinim me udhëheqësit e njësive do të menaxhoj dhe do të raportoj në baza të rregullta mbi mbarëvajtjen e procesit.			Nuk është zbatuar.
	Kryetari duhet ta bëjë një rishikim të rregullimeve ekzistuese të llogaridhënies dhe të kërkesave për raportim të vendosura mbi drejtoritë e komunës dhe të implementojë aranzhime më të mira për arritjen e objektivave të specifikuar dhe për të përmirësuar qeverisjen e mirë në të gjithë komunën.			Nuk është zbatuar.
Auditimi i brendshëm	Për të arritur përfitimin maksimal nga shërbimet e auditimit të brendshëm, Kryetari duhet të rishikojë nevojën që planet e auditimit të brendshëm të përshtaten me kërkesat që auditimi i brendshëm të ndjekë aktivitetet gjatë vitit aktual dhe të propozoj masa të menjëhershme përmirësimi. Gjithashtu, komiteti i auditimit duhet të jetë shumë më aktiv në mbikëqyrjen, ngritjen dhe fuqizimin e rolit të auditimit të brendshëm.		Janë bërë përpjekje por ende mbetet sfidë megjithatë komiteti i auditimit kishte qenë më aktivë gjatë vitit 2016.	
Buxheti	Kryetari duhet të sigurojë që performanca buxhetore është monitoruar në mënyrë sistematike dhe janë identifikuar barrierat për realizim të buxhetit në nivel të planifikuar. Aty ku mund të bëhen përshtatjet për reduktim të shpenzimeve operative, të njëjtat të rishikohen për koncentrim në projekte kapitale.			Nuk është zbatuar.

Shpenzimet përmes prokurimit	Kryetari duhet t'i shqyrtoj arsyet pse dështimet lidhur me zbatimin e kontratës kanë ndodhur, dhe të propozoj hapat që duhet ndiqen deri në finalizimin e kësaj kontrate. Gjithashtu, kontrollet e certifikimit duhet të forcohen dhe të gjitha pagesat të bëhen vetëm pas konfirmimeve të pozicioneve të parapara në kontratë.	E zbatuar		
	Dobësitë e identifikuar me furnizime selktive me material administrativ duhet të rishikohen dhe kryetari duhet të siguroj që me rastin e hartimit të planit vjetor të prokurimit, nga të gjitha njësitë kërkuese është bërë një vlerësim real i nevojave dhe që të gjitha kontratat të lidhen vetëm për materialet dhe sasinë e nevojshme.	E zbatuar		
	Kryetari duhet forcoj kontrollet e prokurimit dhe të sigurohet se proceset e prokurimit zhvillohen në pajtim të plotë me rregullat e përcaktuara ligjore dhe udhëzuesit përkatës. Rasti i vazhdimit të furnizimit me naftë pa kontratë të vlefshme, duhet të shqyrtohet, dhe praktikat e tilla të mos përsëriten.	E zbatuar		
	Kryetari duhet të siguroj se kontrollet e certifikimit do të forcohen, dhe se pas konfirmimit se të gjitha furnizimet janë kryer përmes raporteve të qarta të pranimit dhe në pajtim me kushtet e kontratave, mund të procedohet me pagesa. Në të kundërtën, pagesat nuk duhet të certifikohen.		Kishte progres tek certifikimi i pagesave por duhet të bëhen përmirësime në ekzekutimin e pagesave brenda 30 dite dhe situacionet e pranuar nga organi mbikëqyrës të përmbajnë datën e pranimit.	

Paga dhe mëditje	Kryetari të ndërmarr masa konkrete për të siguruar një raportim të rregullt të departamenteve dhe të siguroj raporte përmbledhëse nga departamenti i burimeve njerëzore dhe të siguroj një proces të rregullt lidhur me rekrutimin dhe menaxhimin e personelit në komunë.	E zbatuar.		
Subvencione dhe Transfere	Kryetari duhet të vendosë kriteret të qarta lidhur me përfitimin/refuzimin e kërkesave për subvencione. Të sigurohet që me rastin e subvencioneve të lejuara të kërkohen që të përpilohen raporte përshkruese bashkangjitur me dëshmi dhe fatura për arsyeshmërinë e shpenzimeve dhe të përcillen aktivitetet për të cilat është lejuar subvencionin.		Janë bërë përpjekje për përcjelljen e aktiviteteve për të cilat është lejuar subvencionin por ende mbetet sfida për implementimin në tërësi të rekomandimit sidomos të përpilimi i plotë i raporteve kthyesë dhe vendosja e kriterëve të qarta.	
Të hyrat	Kryetari të vendosë kontrolle të brendshme shtesë në fushën e mbledhjes, barazimit dhe raportimit të të hyrave vetjake. Kryetari duhet të sigurojë se me rastin e rishikimit të buxhetit bëhet përshtatje e planifikimit të të hyrave, bazuar në trendin e inkasimit të periudhave të mëparshme dhe kompleksitetin e operacioneve ekzistuese. Gjithashtu, zyra e tatimit në pronë të shfrytëzoj të gjitha burimet për verifikim të pronave.		Ishin vërejtur përmirësime të mbledhja, barazimi dhe raportimi i të hyrave por nevojiten përmirësime të mëtutjeshme të verifikimit të pronave dhe planifikimit të plotë të të hyrave.	

Pasuritë	Kryetari duhet të formoj komisione për vlerësimin e drejtë dhe të plotë të gjitha pasurive jo financiare si dhe të monitoroj rezultatet e vlerësimit. Zyrtari për menaxhim të pasurisë dhe zyrtarët e angazhuar në pranimin e pasurive komunale të komunikojnë në mënyrë efektive për të shmangur mos zbatimin e kërkesave të rregullores dhe mos konsolidimin e vlerës së pasurive.		Ka progres në regjistrimin e pasurive si dhe në komunikim efektiv në mes të zyrtarëve për regjistrim të pasurisë por mbetet ende sfidë regjistrimi i plotë i të gjitha pasurive.	
Llogaritë e arkëtueshme	Kryetari duhet ta shqyrtoj gjendjen e këtyre llogarive, të analizoj arsyet për akumulimin e këtyre shumave të konsiderueshme dhe të ndërmerri veprime efektive për maksimizimin e shkallës së inkasimit. Procesi i monitorimit sistematik të masave dhe politikave për rritjen e inkasimeve, duhet të jetë gjithashtu pjesë e shqyrtimeve të rregullta të menaxhmentit.			Nuk është zbatuar.
Obligimet	Kryetari duhet të rishikoj gjendjen e detyrimeve të papaguara, për të përcaktuar masat e nevojshme për adresimin e çështjeve të identifikuar, dhe pagesat të bëhen në kuadër të limiteve kohore të përcaktuara me rregullat financiare. Për trajtimin e detyrimeve kontingjente në koordinim me avokatin komunal, duhet të ndërmerri një rishikim të gjendjes së detyrimeve, për të përcaktuar prioritetin e pagesave, për t'iu shmangur ekzekutimeve direkte nga MF dhe gjykatat.		Detyrimet kontingjente ishin trajtuar mirëpo mbetet sfidë raportimi i plotë i pagesave brenda afateve kohore sipas rregullës financiare.	

Shtojca IV: Letërkonfirmimi

KOMUNA E PEJËS

LETËR E KONFIRMIMIT

Për pajtueshmërinë me të gjeturat e Auditorit të Përgjithshëm për vitin 2016 dhe për implementimin e rekomandimeve

Për: Zyrën Kombëtare të Auditimit

Vendi dhe data: 21/04/2017

I nderuar,

Përmes kësaj shkrese, konfirmoj se:

- kam pranuar draft raportin e Zyrës Kombëtare të Auditimit për Auditimin e Pasqyrave Financiare të Komunës së Pejës, për vitin 2016 (në tekstin e mëtejshëm "Raporti");
- pajtohem me të gjeturat dhe rekomandimet dhe nuk kam ndonjë koment për përmbajtjen e Raportit; si dhe
- brenda 30 ditëve nga pranimi i Raportit final, do t'ju dorëzoj një plan të veprimit për implementimin e rekomandimeve, i cili do të përfshijë afatet kohore dhe stafin përgjegjës për implementimin e tyre.

Kryetari:

Gazmend Muhaxheri

